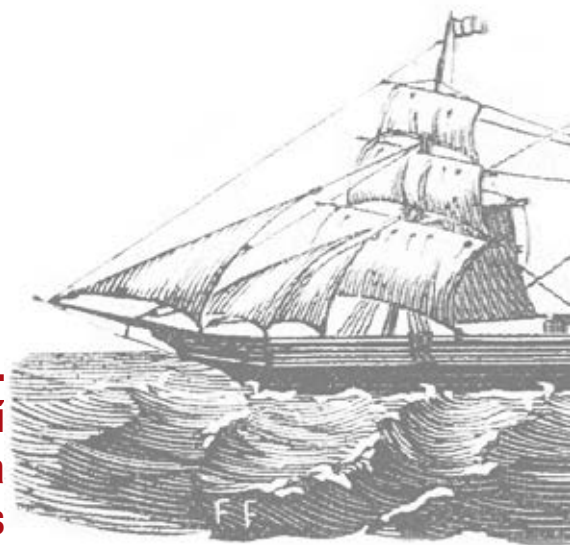

@donamlamar
#donesdemar

les dones i el canvi tecnològic

L'arribada de les dones a la marina mercant és molt recent. Tot de prejudicis i supersticions apartaven el col·lectiu femení de la mar, on no eren benvingudes mai, ni tan sols com a passatge. Amb prou feines sabem res de les primeres que es van embarcar com a marineres, però sí que sabem que encara resulta molt difícil trobar-ne a bord dels grans vaixells.

Avui els vaixells ja són espais de treball per a les dones, inclosos, naturalment, els càrrecs de comandament, considerats de màxima responsabilitat, perquè consisteixen a manipular una de les màquines més grans i sofisticades que ha fabricat mai la humanitat.

Segurament la primera dona capitana va ser la soviètica **Anna Ivanova**, que l'any 1935 ja comandava

un vaixell. La primera a rebre la llicència per portar un vaixell a Amèrica del Nord va ser la canadenc **Molly Kool** (que en casar-se va canviar el cognom per Carney) l'any 1939. A Espanya, que les dones tinguessin les portes obertes a aquesta professió no va ser possible fins al retorn de la democràcia, l'any 1978.

La primera que va pujar al pont de comandament com a primera

oficial va ser **María Ángeles Rodríguez Bernabeu** l'any 1984; la primera a obtenir el títol de capità va ser **Mercedes**

Marrero l'any 1992, i, finalment, la primera a tenir el comandament d'un mercant va ser **Idoia Ibáñez** l'any 1993.

Probablement el racó més prohibit per a una dona ha estat la sala de màquines del vaixell

Però si una embarcació ha estat tradicionalment un espai difícil per a la dona, el racó més prohibit era, probablement, la sala de màquines. A principis del segle XIX, amb el canvi tecnològic i la mecanització, es va iniciar un món de màquines, de carbó i de gasoil, de greix i de condicions de treball infernal. Un lloc on la presència de la dona semblava inconcebible.

D'entre totes les que van trencar aquesta barrera, en destaca una: **Victoria Drummond**, la primera maquinista naval. Aquesta britànica, amb el suport de la seva família, l'any 1915 va iniciar una

carrera que la va portar a ser cap de màquines, heroïna condecorada durant la Segona Guerra Mundial, directora tècnica d'una drassana i, per damunt de tot, un referent. Va fer realitat el seu somni de joventut: dominar la màquina, dominar l'energia, i fer-se seu un dels espais més inaccessibles per a una dona.

En el cas espanyol, **María Cardona**, en la dècada de 1990, va aconseguir embarcar-se com a oficial de màquines, si bé la primera a assolir el lloc de comandament de cap de màquines va ser **Belén Crespo**.

Davant de l'accés de les dones a feines de comandament, d'una gran complexitat professional i tecnològica, hi ha hagut tres actituds. Per una banda, hi havia qui ho acceptava com una cosa natural, un moment que havia d'arribar i que no significava res

d'extraordinari. Per una altra, hi havia qui ho acceptava però considerava que les dones havien de ser protegides i fins a cert punt tutelades, perquè afrontaven reptes que els homes ja tenien superats. I, finalment, també hi havia qui rebutjava la presència de les dones als vaixells, no tant perquè fossin un problema, sinó perquè s'enfrontaven a una forma de vida molt dura, en un entorn brut i de males paraules.

Avui dia les dones encara pateixen moltes discriminacions. Si bé són poques les que decideixen seguir estudis de nàutica i menys les que aconseguixen una plaça de capitana, tenim l'esperança això reverteixi en pocs anys, i que les noies que avui van a la Facultat de Nàutica, podran accedir als càrrecs de comandament amb normalitat, seguint un camí obert fa molt poc.

Sylvia Lechuga, primer oficial, a coberta, i Pilar Pasanau, capità de la marina mercant, al pont de comandament

